

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 12. Verbum Dei non facientium malitia, damna. Ex Vet. &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

Aliud cecidit in terram bonam. Luc. 8. 8. *Quod autem in terram bonam: ij. sunt, qui in corde bono, & optimo, Verbum retinent; id est, qui meditantur, conservant. Idem ibid.*

Ex Patribus, & aliis.

Quantâ sollicitudine observamus, quando nobis Corpus Christi ministratur, ut nihil ex ipso de nostris manibus in terram cadat; tantâ sollicitudine observemus, ne Verbum Dei, quod nobis erogatur, dum aliquid aut cogitamus, aut loquimur, de corde nostro pereat. Quia non minus reus erit, quam ille, qui Corpus Christi in terram cadere negligentia suâ permiserit. S. August. lib. 50. hom. 26.

Admonemus charitatem vestram; ut ea, quæ audiendo, tanquam ventre, memoriâ conditis; rursus revolvendo, & cogitando, quodammodo ruminetis. S. August. in Ps. 141.

Si diabolus fugas per literas suspensas in collo, multo magis fugabis per literas retentas in corde. S. Chrysol. hom. 1. in Joan.

§. XI.

Verbum Dei audi, & fac.

Figura, Symbola.

Tulli vir in aures aureas - & armillas togidem. Gen. 24. 22. Cur cum in auribus non obtulit alia dona? Rebecca animam fidelem significat; in aures auditionem Verbi, armillæ operationem. S. Ambros. l. 1. de Abraham. c. 9. in aures Rebecca pii auditus insignia, & viriæ Rebecca ornamenta factorum, sunt. Sylveira in Joan. 8. 47.

Susanna pulchra specie. Dan. 13. 31. Non corporalibus erat ornata monilibus &c. pro inauribus habebat verba divina, pro annulo fidem decoram, pro margaritis opera pretiosa; quibus quotidie speciem mentis suæ, & animam, decoravit. V. Beda hom. in Lect. Sabb. D. 3. Quadr.

Ne postquam posuerit fundamentum. &c. Luc. 14. 29. Per fundamentum intelligas Doctoris sermonem. Opus est autem sermone huic, hoc est, fundamento, superedificatione, opere dico. Theophylactus hic.

Assumite gladium Spiritus, quod est Verbum Dei. Eph. 6. 17. Gladius manibus accipiendus; sic Verbum Dei.

Motiva.

Ex Veteri.

Cum loqueretur Angelus - elevarunt ipsi vocem suam, & steterunt, immolareruntque ibi hostias Domino. Judic. 2. 4. Sunt nonnulli, qui libenter Verba Dei audiunt, ita ut etiam in stertibus compungantur: sed post lacrymarum tempus ad iniquitatem redeunt. S. Gregor. in Joan. 8. Filij Israel steterunt, & mox rectis operibus studium impenderunt. Escobar t. 2. Perf. Chr. l. 10. Sect. 9.

Abstulerunt ergo Filij Israel Baalim, & Astaroth. 1. Reg. 7. 4. Ad Samuelis concionem omnes Israëlitarum, non solum aures audien-

di, sed etiam manus operandi, attulerunt. Mendoza hic.

Non cecidit ne unus quidem sermo ex omnibus bonis, quæ locutus est per Moysen servum suum. 3. Reg. 8. 56.

Videte ergo nunc, quoniam non cecidit de sermonibus Domini in terram. 4. Reg. 10. 10. Et de Samuele 1. Reg. 3. 19. *Non cecidit ex omnibus verbis ejus in terram.* Id est, sermo ejus propheticus non fuit irritus. Sic exponunt. Dionys. Carth. Lyran. Cajetanus &c.

Bonitatem, & disciplinam, & scientiam, doce me. Ps. 118. 66. Cum alia sunt, quæ ideo discimus, ut tantummodò sciamus; hic verò, ut etiam faciamus: quando Deus ea docet, sic docet, ut ea scienda faciamus: aperiendo veritatem sic docet, ut facienda faciamus imprimendo suavitatem. Non enim frustra ei dicitur: *doce me facere voluntatem tuam.* Ps. 142. 10. Sic, inquit, doce me, ut faciam; non tantummodò, ut sciam. S. August. hic apud Pinna Ethol. 9.

Ignis, grandis, nix, glacies. Psal. 148. 8. Ne talia sine providentiâ divinâ fieri, moverique, putarentur; continuè subjecit: *quæ faciunt Verbum ejus.* S. August. de Gen. ad lit. l. 3. c. 10.

Factum est Verbum Domini in manu Aggai. Agg. 1. 1. *Onus Verbi Domini in manu Malachie 1. 1. quæ locutus est in manu servi sui Elie.* 4. Reg. 10. 10. Pensa vocem Dei exceptam manu propheticâ, non aure. S. Hieron. in Malach. manum pro operibus accipe: unde in manu Aggai, & in manu Jeremie, factus est sermo Domini. Velloso in Judith 5. Paræn. 18.

Ex Novo, & Patribus.

Quia appropinquavit regnum celorum. Math. 10. 7. Hic est omnis prædicationis fructus; ut homines intelligant, credant, sperent, & ament, ea, quæ sunt regni celorum. Cajetanus hic.

Incipiens à Galilæa. Luc. 23. 5. Ascendendo docet: nam doctrina Christi facit hominem in superna conscendere. Sim. Cass. l. 13. hic.

Non sit mora in faciendo, quod intus sapit intelligendo. S. August. s. 112. de temp.

Mater Christi efficitur homo, audiendo Verbum Dei: quia, sicut Mater concepit illum in utero, ita homo sermonibus concepit Christum in utero conscientie; quando proponit facere ejus voluntatem. Parit autem Christum, quando conceptum propositum efficitur. S. Vinc. Ferr. l. 1. fer. 4. D. 1. Quadr.

§. XII.

Verbum Dei non facientium malitia, damna.

Ex Veteri.

Scriptit David epistolam ad Joab, mistiq, per manum Uriæ. 2. Reg. 11. 14. Dum Urias à Davide literas ferret ad Joab principem militiae, cogitare potuit; forsitan mandat ei Rex, ut me promoveat &c. sed monebatur Joab, ut ejus necem machinaretur. O peccator! conaciones, quas audis sine fructu, literæ sunt, quas

contra

contra te defers. Idcirco vanum est dicere, Concioniones, & Missas, audivi; hoc mihi in Iudicio Dei patrocinabitur. Falleris, aperiet Deus illic epistolas tuas: videamus, dicit, quid hæc literæ contineant. *Beati misericordes &c. Dimitte te, & dimitteretur vobis &c.* atqui tu immisericors fuisti &c. Diez D. Sexag.

Scatere capit veribus, atque computruit. Ex. 16. 20. In nobis fiunt vermes de manna, hoc est de Verbo; sic enim dixit: *si non venissem, & locutus fuisset eis, peccatum non haberent.* Joan. 15. 22. Post susceptum enim Verbum Dei, si quis peccet; efficitur ipsum illi vermis, qui illius conscientiam fodiat. V. Beda hic. Qui post susceptum Verbum Dei peccat, efficitur ei ipsum Verbum Dei vermis; qui ejus semper conscientiam fodiat, & arcana peccatoris rodar. S. Isidorus hic c. 22.

Ipsè illusores deludet. Prov. 3. 34. Illusor est, qui audit Verbum Domini, & non facit. Hugo Card. hic.

Apparuerunt digiti, quasi manus hominis scribentis, in superficie parietis. Dan. 5. 5. Si verba ut summo parieti, ita cordi quoque inscripta fuissent, regem ad pœnitentiam movissent. Quare manus Sacerdotis tam parum operatur per eam sententiam, quam frontibus nostris inscribit, *memento homo &c.* nisi quia apparent digiti manus scribentis in parietis superficie; neque in cor descendunt, aut animam penetrant. Did. Nis. f. 1. die Cin. §. 3.

Ex Novo.

Stetit in loco campestri. Luc. 6. 17. Voluit Dominus loca, in quibus populum docebat, designari: ut si, postea rebelles facti, dicerent, se non admonitos; loca ipsa, si opus esset, in testes vocarentur. Sic enim homines lapidum acervos, & statuas, in testes fœderis, vocant; ut legimus Gen. 31. 46. de Jacob, & Laban. Deut. 1. 1. *hæc sunt verba, quæ locutus est Moyses ad omnem Israel trans Jordanem, in solitudine campestri;* & in fine sermonis: *testes in voco hodie cælum, & terram &c. En lapis iste erit vobis in testimonium.* Jos. 24. 27. Stella hic.

Clamabat. Luc. 8. 8. Illò clamore acerbum animi dolorem testatus fuit. Quid doluit? Verbi sui divini jacturam, cujus tres partes de quatuor pereunt. Sicut, si æger medicinam propriis sumptibus, longò studio, paratam effundat. Ægè Christo erat, dum in hac parabola cogitabat; suos Prædicatores laborum suorum tam exiguis fructus reportaturos. Did. Nis. fer. 2. D. Refurt. §. 5.

Revelatur ira Dei de cælo super omnem impietatem. Rom. 1. 18. *qui veritatem Dei in injustitia detinent.* Is veritatem in injustitia detinet, qui velut in carcere veritatem captivam cohibet; & per pravam voluntatem ad opus prodire non sinit. *Veritas ait Christus, liberabit vos.* Joan. 8. 32. Captivus captivum liberare nequit: libera veritas nos liberabit; si ex intellectu in voluntatem, in oculos, manus, proderit. Barradius t. 3. l. 1. c. 22.

Ex Patribus & aliis.

Non hac sola de causâ tam studiosi in dicen-

do sumus, ut aures vestras oblectemus; vel quòd ludari à vobis capiamus: nisi lucrum sit vobis ex sermonibus nostris; satius fuerit posthac silere. Nollem enim vobis majoris damnationis causa fieri. S. Chrysoft. tom. 1. hom. 6. in Gen.

Verba mea sunt quasi flos arboris bonæ. Et quamvis omnes flores de una radice arboris prodeunt; non tamen omnes flores veniunt ad effectum fructus. Sic verba mea sunt quasi quidam flores, de radice charitatis divinæ prodeuntes: quæ quidem multi suscipiunt; non tamen in omnibus faciunt fructum; nec in omnibus maturescunt: quia quidam suscipiunt eam, & retinent ad tempus; & sic postea rejiciunt: quia spiritui meo ingrati sunt. Revel. S. Brigittæ l. 2. c. 24. V. C.

S. Antoninus narrat: eximium quendam concionatorem, cum in quadam solenni festivitate concionem habiturus esset, in morbum incidisse. Cumque magnus populus concionis causâ confluxisset, Prælati illius monasterii trislabatur, quòd desoret, qui vices ageret. Et ecce pulsar fores demon Monachi habitus; qui ait, se concionatorem, & concionem facere promittit. Suggestum ascendens de gloria cœlesti, de Inferni tormentis; de gravibus, quæ in Mundo sunt, sceleribus, ferventissime prædicavit, tantâ efficacità; ut omnes auditores plorarent. Divinâ revelatione Religiosus probus illius monasteriis cognovit Concionatorem; eumque post concionem nomine Dei adjuravit; ut, quæ causâ ipsum ad concionandum adduxisset, ediceret. Cui demon: novi genium Auditorum, quòd ex hac concione nullum fructum reportabunt: conceperunt quidem bona desideria; sed mox evanescent: & ita, quæ audierunt, in majorem ipsis damnationem vertentur. Diez D. 4. Pent. conc. 2.

§. XIII.

Verbum Dei à quo vis libenter audi.

Figura, Symbola.

[*Saac amabat Esau, eò quòd de venationibus illius vesceretur.* Gen. 25. 28. Esau erat homo agrestis, & efferatus, & indole ad malum propensâ: *Isaac nihilominus amabat Esau &c.* Modò læsit bonum, & salubre: nihil ad rem facit, quòd nutrix sit deformis. Sit lux clara, & candelabrum qualecunque. Did. Nis. Pol. Col. p. 1. c. 4.

Et ecce examen apum in ore leonis erat, ac favus mellis. Judic. 14. 8. Cur Samson in ore fœtido leonis mel dulce invenit? Phinius l. 8. c. 16. fertur, quemvis leonem vivum os habere foetidissimum. Per favum mellis Sacra Dei doctrina denotatur. *Quam dulcia savibus meis eloquia tua super meliori meo.* Psal. 118. 103. Sic sape ex ore fœtido peccatoris dulcedo sacræ doctrinæ percipitur. Sylveira in Matth. 23. 1. Samson de ore mortui leonis favum mellis eduxit; & ex arentè mandibula asini aquis se profluentibus satiavit. Judic. 15. 15. Sed nec aselli in aqua desidiâ, nec belluinam gustavit in melle ferociam. Utròbique nimirum, quod sumptum est, juxta pro-